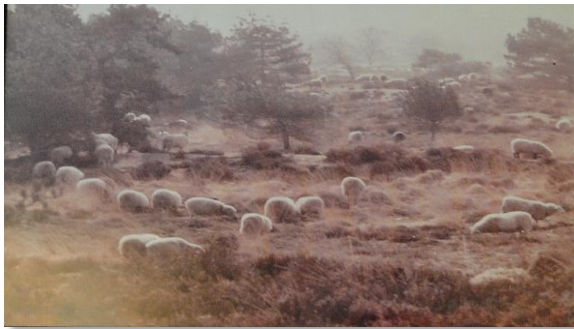

De eerste schapen op de Kalmthoutse Heide!

Op de grote stille heide, dwaalt een herder
 eenzaam rond...
 Met zijn witgewolde kudde, trouw bewaakt al
 door zijn hond.
 En al dwalend ginds en her, denkt de herder: ach
 hoe ver...Hoe ver is mijn heide, hoe ver is mijn
 Heide, mijn heide...
Liedje uit mijn kindertijd.

In 1960 heeft de myxomatose (een zeer besmettelijke konijnenziekte) bijna aan al de wilde konijntjes in de heide het leven gekost. Zij waren de grazers, die alle jonge boompjes en zaailingen opvraten. Zo doende bleef de heide en kwam er geen bos, want heide kan tegen begrazing. Tien jaar later ongeveer werd de struikheide opnieuw belaagd en dit keer door het Heidehaantje, een kevertje, dat met zijn larven de jonge scheuten van de heidestruiken afvratt, met als resultaat dat de struikheide massaal afstierf. Na de bebossing (myxomatose) kwam nu de vergrassing. Dat mocht niet gebeuren: er moesten nieuwe grazers komen en er werd gekozen voor het schaap en wel voor het "heide schaap", want de mooie grote witte schapen zijn Texelaars en die kunnen alleen in vruchtbare polders leven. Als je die soort op de heide laat grazen zijn ze binnen de twee maanden dood. In 1970 kregen we van de dierentuin Planckendael een 30-tal Lüneburger heideschapen; zij hadden echter vele jaren achter een raster gelopen en waren geen kuddedieren. Een schaap wordt pas echt een kuddedier als het in een kudde geboren wordt en van jongs af aan met de moeder in de kudde meeloopt. Het opstarten was niet eenvoudig. Er moest ook nog een goede herdershond komen; met de hulp van iemand, die tijdens de oorlog geherderd had in de polder, lukte ook dat uiteindelijk. Een herder uit het land van Saeftinge kon er ons één bezorgen. Volgend probleem: hoe krijg je nu van zo'n troep schapen een geordende kudde. Ingenieur Van den Broucke, die zich van in het begin 100% voor het beheer van de Heide inzette, was gewonnen om naar de Lüneburger Heide te rijden en daar een 10-tal schapen te kopen van een herder met kudde. Hij kocht er ook een "Heidsnucke" ram bij, nota bene met stamboeknummer, om voor nageslacht te zorgen en de kudde uit te breiden. Het werd een succes! Een jonge herder, die het vak op de Veluwe (Nederland) geleerd had, ging op stap met de 10 kuddedieren uit de Lüneburg op kop en ja hoor! De Planckendaelse kudde volgde gedwee: we hadden een echte kudde! Dat was mooi om zien deze kudde over de heide te zien trekken met een herder en een herdershond, die de bevelen van de herder perfect uitvoerde en die de kudde voorbeeldig begeleidde. Nu nog kleine lammetjes en het schapenverhaal zou rond zijn. Maar...er kwamen er geen: een ram die niet dekte dat was niet normaal. Een bijgeroepen veearts spoot hem een flinke dosis van een hormoonpreparaat in. En nu maar afwachten. In de periode dat de rammen dekken, wordt hun buik met vette, kleverige gekleurde verf, liefst met rood, geel, groen of blauw ingewreven, om te zien welk schaap gedekt is. En ja hoor, de volgende morgen, na de spuit van de veearts, waren er verschillende oöien (vrouwjes) met de kleur van de nieuwe ram op hun rug. Hiep hiep hoera!

Maar, wat verderop in de stal lag de ram...morsdood.

(bijdrage van Louis Verpraet)

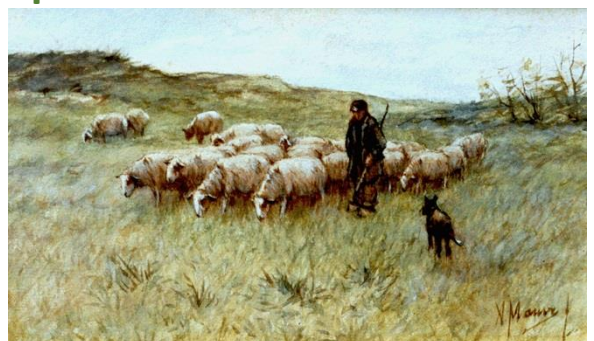
Brieven smokkelen tijdens WO I

Sooi Claessen van “den hoek” of te wel Franciscus Claessens, een boerenzoon van 18 jaar, woonde op “den Hoek”. Zo werd reeds eeuwen lang de “Kalmthoutsen Hoek” genoemd. Het deel, dat onder de gemeente Essen viel, heette “Spillebeek”, een oude turfvaart, die vanuit “de Nol” vertrekt en misschien wel in de 14^e eeuw gegraven werd. Gedurende de Duitse bezetting in de jaren 1914, 1915, 1916 en 1917 gebeurde de voedselvoorziening van “den Hoek” vanuit het station van Kalmthout. Iedere maand moest “onze Sooi” hier een lading levensmiddelen komen ophalen, die hier per spoorweg toekwam. De verplaatsing van den Hoek naar Kalmthout was in die tijd niet zo gemakkelijk. De Duitsers hadden immers een draadversperring opgericht, die onder sterke elektrische stroom stond en die liep van de Klinkaard langs de Putsesteenweg naar Kalmthout tot aan het kapelletje ongeveer rechtover de Cuylitshofstraat. Van daaruit werd de draad noordwaarts gespannen achter “de Markgraaf” tot de Verbindingsweg. Hier was er een poort, die meestal gesloten was, maar die wel geopend kon worden. Op de Keetheuvel stond een grote houten barak. De bewoners van de 8-zaligheden noemden deze barak een “keet”; vandaar de naam Keetheuvel. Van daaruit konden de Duitse soldaten bij dag het hele heidegebied overzien, ook in de richting van de watertoren, die er toen nog niet stond. Er stonden nergens bomen; alles was begroeid met struikhei. Iedere maand dus moest onze Sooi met paard en kar naar Kalmthout, om de aangekomen voorradings op te halen. Maar... Sooi smokkelde ook brieven van frontsoldaten naar hun familie en omgekeerd mee. De brieven werden in Huybergen opgehaald in café “Trappeken op”. Via het secretariaat van het Belgische consulaat in Roosendaal kwamen deze brieven toe. Deze briefwisseling was strikt geheim en mocht zeker niet door de Duitsers ontdekt worden. In Kalmthout waren er dan weer mensen die deze brieven naar de adressen brachten of doorgaven aan anderen, zo was er een heel netwerk ontstaan met als codenaam “Miss Edith Cavellijn”, een Engelse verpleegster, maar terzelfder tijd ook een spionne. Zij werd ontmaskerd en gefusilleerd. Bij de briefbezorgers aan deze kant van de grens was er ook een tante van mijn moeder, Gabriëlle Orban, ze was gehuwd met de jongste broer van mijn grootmoeder langs moeders zijde. Op het einde van het jaar 1917 kwam een fietser, bezweet, het erf bij Sooi Claessens opgereden. Hij wist blijkbaar wat de Sooi nog uitspookte, want hij riep: “vlug Sooi, want de Duitsers zijn op komst voor een huiszoeking.... Sooi grabelde zijn brieven bij elkaar en verstopte ze onder de deksels van zijn bijenkasten. Een grote groep Duitse soldaten kwamen het erf opgemarcheerd en bevelen een huiszoeking; deze huiszoeking gebeurde zeer grondig: geen strootje bleef er liggen; de beerputten van de woning en de stallen werden volledig geledigd en zelfs de schoorsteen werd helemaal gekuist. Maar,...de Duitsers vonden niets, want aan de bijenkasten durfden ze niet te komen! Toen heeft Sooi een belofte gedaan: mijn bijen hebben mijn leven gered, ik hou heel mijn verdere leven bijen. Dit heeft hij gedaan tot zijn 90ste jaar. Als weduwnaar bracht hij zijn laatste jaren door in Sint Michaël, een residentie voor ouderen, in Essen. De clou van het verhaal is echter, dat, toen het in 1918 weer vrede was en de deksels van de bijenkasten geopend werden, die ijverige bijtjes de brieven versnipperd hadden tot piepkleine stukjes papier....

(bijdrage van Louis Verpraet, Heidestatiestraat)

Volkverhaal: De schim van de schaapsherder!

Op een dag vond een schaapsherder op de Kalmthoutse heide een beurs met goudstukken. Het was de pastoor die ze verloren had. De pastoor ging op zoek naar zijn geld en toen hij onderweg de herder ontmoette vroeg hij of hij toevallig geen beurs had gevonden. “Nee, mijnheer pastoor”, zei de herder. De pastoor vertrouwde het niet en drong aan. Je moet weten dat het geld aan de arme mensen toehoort. Daarom moet je de waarheid zeggen want God zal je dadelijk treffen als je het voor jouw wil houden! “Ik mag eeuwig branden in de hel als ik de beurs gevonden heb”, riep de herder uit. Zijn woorden waren echter nog niet koud of hij stond

al in vuur en vlam. De schapsherder brandde helemaal op zodat van hem niets meer overbleef dan een hoopje as. Daaronder vond de pastoor de beurs met goudstukken. Sinds die dag dwaalt de ziel van de schapsherder on een laaiende gloed over de Kalmthoutse heide en zal daar blijven dwalen tot op de dag van het laatste oordeel.

(bijdrage van Stan Wagemans, Heidestatiestraat)

Parking voor de school krijgt vorm!

De werken rondom het Heidestatieplein gaan ondanks de corona-crisis verder en schieten al een aardig stukje op. De Sint-Jozefslaan en de Vredelaan zijn nagenoeg afgewerkt. De aannemer is nu bezig om een gedeelte van de Kalmthoutlaan en de parking voor de school heraan te leggen. Later volgt dan nog de heraanleg rond de kerk en het begin van de Max Temmermanlaan. Ondertussen is ook de kantine van Heibos volledig verdwenen en worden daar de eerste voorbereidingen gedaan om te starten met het aanleggen van een

kunstgrasveld. Er wordt de laatste dagen hard gewerkt rondom de kerk!

Eerste Kalmthoutse veldrit in de Mierennest in 1929!

Als we het over de Mierennest hebben dan bedoelen we het gebied van de Withoefse Heide op het einde van de Kijkuitstraat en de omgeving van de Heibloemlaan tot aan de Barelstraat. Daar werd in 1929 de eerste Kalmthoutse cyclocross gereden. In het jubileumwielboek van Michellio lezen we daarover het volgende: *“Het wegseizoen (1929) zat erop, doch ter hoogte van de Mierennest in de Kijkuitstraat en Barelstraat werd de eerste Kalmthoutse cyclocross gereden. Georges Ronsse, wereldkampioen op de weg en ook Belgisch kampioen cyclocross, kwam een zijner ernstige rivalen in deze sport, Jan Meeuwis, bekampen in eigen nest. Doch Houwaertenaar Jules Goedhuys, ook een specialist in de crossen en maat van Jan, beslechtte alles in hun voordeel door een bandbreuk van Ronsse. Ten de lokale Jan Meeuwis zo goed als gewonnen was kreeg hij ook een lekke band. Zo won Jules Goedhuys voor Jan Meeuwis, Georges Ronsse, Staf Hombroeckx en Jef Van Damme”.*

We lazen eerder al dat er in de Mierennest aan motorcross werd gedaan (artikel Eddy Marstbooms). Uit dit artikel onthouden we nu ook dat daar de beste renners van Belgische bodem kwamen cyclocrossen.

(eigen bijdrage)

Zo was het vorig jaar in juni!

Woensdag 19 juni 2019 zal in herinnering blijven van heel wat Kalmthoutenaren als de dag dat het water met bakken uit de hemel viel, nooit gezien! Naar verluid viel er op een paar uur tijd niet minder dan 120 liter per m². Met andere woorden de hoeveelheid die normaal op een maand valt viel toen op een paar uur tijd. Als vlug werd duidelijk dat dit voor grote problemen zorgde. De gemeentelijke fase van het rampenplan werd afgekondigd, het crisiscentrum werd bijeen geroepen.

Zij coördineerden de hulpverlening en namen de nodige beslissingen. Ondertussen waren een 200 hulpverleners aan het werk gegaan. Nog tot donderdag was de brandweer in de weer om getroffen inwoners te helpen bij het wegpompen van water. Brandweerkorpsen uit de hele omgeving kwamen hulp verlenen. Ook de politie had meer dan haar werk

met het afsluiten van straten die niet meer veilig waren. Nadat het water was weggetrokken bleek dat de schade bij heel wat bewoners groot was: kelders en gelijkvloerse verdiepingen liepen onder, meubels geraakten beschadigd, elektriciteit viel uit... Enkele horecazaken, winkels en handelaars waren genoodzaakt om de dag nadien hun zaak te sluiten om zo alles terug onder controle te brengen. Na het wegtrekken van het water bleef er ook veel vuil achter op de wegen zodat ook de gemeentediensten daar meer dan hun werk mee hadden.

Hopelijk blijven wij hier de komende dagen van gespaard want nu donderdag 4 juni en de volgende dagen wordt er na een lange droge periode mogelijk een onweer voorspelt met wateroverlast!!
(foto's en bron www.noordernieuws.be)

Kan dit weer vanaf 8 juni?

Als we zo links en rechts de reacties horen dan zijn er toch heel wat mensen die sociaal contact het meest missen. Gezellig samenzijn bij een drankje, lekker iets eten op een terrasje met familie, vrienden of kennissen; ik denk dat veel mensen dit gemist hebben! Het zal anders zijn, dat wel, maar weldra gaan we dit toch weer kunnen doen. Ook de gemeente levert inspanningen om daar waar het kan, de terrassen meer ruimte te geven zodat de afstandsregels beter kunnen nageleefd worden. We kijken er naar uit!

Daniel De Smet overleden.

Deze week overleed in Heide, Daniel De Smet, een gekend persoon in de parochie. Jarenlang was Daniël de man die werkte bij de gemeente Kalmthout en bijna een vaste plaats had op het kerkhof in Heide om het daar te onderhouden. Hij deed dit dan ook met het grootste plezier. Daniël leefde met een handicap, hij was doofstom, maar hij was een zeer sociaal persoon. Hij probeerde op zijn manier een gesprek aan te gaan: over heide, het kerkhof, de parochie, de voetbal. Vooral ook over Club Brugge, van deze club was hij een hevige supporter was. Na zijn actieve carrière maakte hij zich verdienstelijk in de kerk als misdienaar. Zowel de parochie als de voetbalvereniging Heibos zullen Daniel erg missen.

De bevrijding van Heide in een notendop!

Na de bevrijding van Putte trekken de geallieerden op 7 oktober meteen verder naar Kalmthout. Canadese troepen en Belgische verzetsstrijders naderen het dorp vanuit het zuidwesten via de Putsesteenweg. Vanuit Brasschaat komt versterking voor deze bevrijdingsoperatie. Het Duitse leger is niet van plan Kalmthout zonder slag of stoot op te geven en verschanst zich langs de oostzijde van het spoor. De strijd barst in alle hevigheid los. Twee weken lang schieten beide kampen heen en weer. Kalmthout wordt stevig gebombardeerd. Vele huizen raken beschadigd en burgers, militairen en verzetslieden komen om. Stap voor stap drijven de geallieerde troepen de Duitse soldaten noordwaarts. Nieuwmoer en Hoek zijn de laatste stukjes Kalmthout die de Canadezen en het verzet veroveren op het Duitse leger. Pas op 22 oktober is bijna heel het dorp bevrijd. Op naar Essen!

Het torentje wenkt niet meer van verre
Op 28 oktober 1944 maakt de Gazet van Antwerpen de droeve balans van de bevrijding op: 'Het torentje van Kalmthout wenkt niet meer van verre; de typische boerderijen met hun rieten daken zijn niet meer als schilderijen van oeroud Kempisch buitenleven; de toren van de kerk werd opgeblazen; de hoeven werden geplunderd en daarna aan de vlammen prijsgegeven. Rouw hangt over het dorp.'

De Canadezenlaan en het

oorlogsmonument op het Heidestatieplein herinneren aan de geallieerden en verzetslieden die samen Kalmthout en zijn deelgemeenten bevrijdden. Maar ook de straatnamen: Canadezenlaan, Bevrijdingslei, Max Temmermanlaan, Beauvoislaan, Vredelaan, herinneren aan de bevrijding van Kalmthout in 1944.

(eigen bijdrage, raadpleging meerdere bronnen)

CORONAVIRUS

Heide vertelt is een tijdelijke uitgave

Redactie: Louis van den Buijs
vandenbuijslouis@gmail.com
0477/22.24.81

Eerder verschenen krantjes kan je downloaden via www.binkalmthout.be